

ByBi urban birøkt

SIKKER og ANSVARLIG URBAN BIRØKT

Bier har vært menneskets venn i tusenvis av år. Men de siste tiår har naturen og dens vesener blitt oss mer og mer fremmed. Vi har blitt redde for alt dette ukjente. Biene er kommet i unåde, mange mener nå at bier er ekle, sinte og uvesentlige. En holdningsendring må til. Urban birøkt gir byboere en mulighet til å sameksistere med bier og å lære dem å kjenne. Forebygging av uhell er avgjørende for suksess. ByBi har etablert standard prosedyrer for urban birøkt slik at vi sammen sørger for lykkelige og sunne bier, røktere og naboer.

HARMONISKE BIER

A. SNILLE BIER

De søker blomster, ikke mennesker. Om røkteren gjør små kloke grep, vil folk knapt legge merke til sine mangfoldige tusen flittige små naboer. Stikkfaren er da ikke større enn den man kan forvente fra ville insekter, veps, humler etc.

Men bier er som oss, de har ulikt gemytt. Noen er mer hissige på å forsvare kubene sine enn andre. ByBi røktere er forpliktet til å holde bier med godt gemytt:

- Bier og dronninger skal kun kjøpes av birøktere som har sertifiserte bier
- Snille bier kan bli hissige ved uvørent stell, de følger ofte ditt gemytt: besøk dem i godvær, unngå å knuse bier, fjern døde bier og vær rolig og omsorgsfull. Nennsom bruk av røyk. Stell ikke for ofte eller for sjelden, avhengig av vær og kubestatus

Skulle biene likevel endre temperament og bli hissige, så forplikter røkteren å transportere biene ut av byen og vekk fra folk umiddelbart. Ps snille bier angriper aldri en tilfeldig forbigående. Om besøkende blir stukket så er dette et tegn på at dine bier kanskje har endret gemytt. Sjekk i kubene umiddelbart og vurder situasjonen.

B. FRISKE BIER

Oversikt er essensielt for å sikre langsiktig urban birøkt. Alle med ByBi bigård skal registrere sin/e bigårdsplass(er) hos Mattilsynet.

Sykdomsforebygging: menneskets livsstil utgjør dessverre en utfordring for bier og andre pollinatorer verden over. Vi hører om flere død-bringende sykdommer som CCD (colony collapse disorder), varroamid og yngelråte. Varroaen kom til Norge i 1993, CCD er ikke funnet hos oss, sjeldne utbrudd av yngelråte har forekommet. Norges Birøkterlag gjør en formidabel sykdomsforebyggende jobb, noe som har resultert i at Norske bier er av de friskeste i verden. ByBi følger Norges Birøkterlags prosedyrer for sykdomsforebygging:

- sykdom skal forebygges og behandles, pålagt av Mattilsynet
- gjennom sesongen skal varroamengde kontrolleres og bekjempes
- renslighet: god vårrengjøring og hypping bruk av kubeskrapen. Drakter som brukes i flere bigårder vaskes før hver ny bigård besøkes
- bytt ut tavler i yngelrommet over 3-4 år så biene har friskt bomiljø: lyse tavler i yngelrom, mørke i skattekassen

- unngå smitte, ikke bruk eget utstyr i fremmed bigård. Smitte sitter ofte i voksen. Bruk aldri "fremmed" voks, har du kjøpt brukt utstyr så send all voks inn til omsmelting
- sykdom i bigården rapporteres til ByBi og Mattilsynet umiddelbart

KYNDIG BIRØKTER

Hver ByBi bigård har en ansvarlig person. Denne forstår at biene deres bor i tettbebygde strøk og at faren for naboklager kan skje. Røktere har ansvar ovenfor biene, byboerne og andre røktere at samværet blir godt og fruktbart.

Kompetanse. ByBi-røktere skal gjennomgå grunnkurs i røkting. Birøkteren skal holde seg oppdatert på bi-sykdommer og iverksette forebyggende prosedyrer om det anbefales av Norges Birøkterlag og ByBi. Deltakelse på sertifiseringskurset anbefales etter et par års sesonger med røkting. *Birøktern* som utgis av Norges Birøkterlag anbefales, denne gir bred og oppdatert informasjon om bi-relaterte saker. Fullmedlemmer i ByBi er samtidig medlem av Norges Birøkterlag og får magasinet tilsendt. Kunnskap om bistikk-allergi er viktig.

Sverming er bienes naturlig formeringsmåte. Det kan skje i alle bigårder. Vi forsøker å forutse og hindre at det skjer. Fremmede svermer ikke tas inn i egen bigård, men fraktes til en karantenegård.

GOD BIGÅRDSKVALITET

Bigårder =

- følger Mattilsynets regler og Norges Birøkterlags anbefalinger
- godt skjermet for forbipasserende, bier har en naturlig flyvei som ikke forstyrrer
- synlig besøksplakat med kontaktinfo
- sett en strap rundt kubene (fra krakk og bunnbrett til tak) i tilfelle hærverk
- ikke direkte sol, unngå trekk
- alltid bruk av verneutstyr/gjestedrakter

Trekk + flyåpning. Dette er den mest effektive forebygging av stikk-fare. Flyåpningen rettes mot en barriere ca 2 meter unna (fx en nektarrik solbærhekk) slik at trekkmønsteret dirigeres opp.

Beitegrunnlag: Bier trekker i ca 3 km radius, men er rasjonelle og foretrekker kort flyvei. Kartlegg fôr-tilgang (markslagskart, bonitetskart). Er det lite beite er det større fare for sverming, og mindre honningutbytte. Plant gode beiteplanter nær bigården, tips finnes i blomstermeny.no og Den Store Biplanteboken.

VILLE BIER + HONNINGBIER

Mangfoldet av solitære bier og humler kan påvirkes der tettheten av honningbier. Kunnskap om de ville insektenes utbredelse i Oslo er mangelfull. Oslo kommune jobber med kartlegging av sårbare biotoper hvor truede ville bier registreres og hvor en sjekker om konkurranse skjer. Føre-var soner er kartlagt, såkalte *Sårbarhetssoner*. Disse finner du på nett. For bigård i kommunens grøntarealer, søk: postmottak@bym.oslo.kommune.no Bymiljøetaten, Postboks 9336 Grønland, 0135 OSLO.